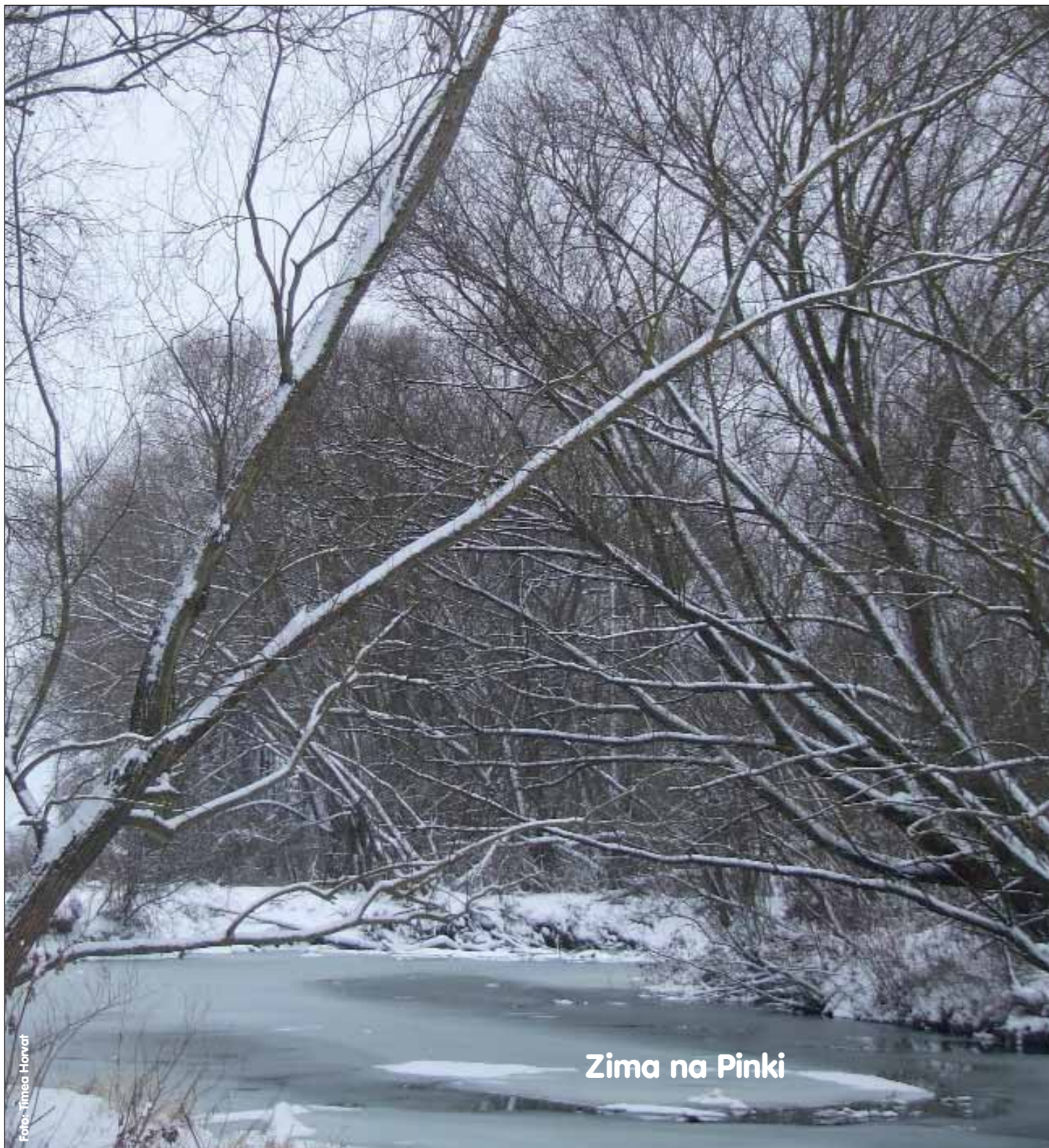

HRVATSKI glasnik

Godina XX, broj 49

9. prosinca 2010.

cijena 100 Ft

Zima na Pinki

Foto: Tímea Horvát

Komentar

Dogovor bez dogovora

Čini se da se različita mišljenja predstavnika Vlade i predsjednika državnih manjinskih samouprava svojevrijedno i jednostrano smatraju dogovorom. Naime dok se u priopćenju za javnost na internetskoj stranici Glavnog odjela za manjine Ministarstva javne uprave i pravosuđa, koje je dostavljeno i Mađarskoj novinskoj agenciji, naslovom i odlukom o financiranju mjesnih manjinskih samouprava za 2011. godinu sugerira da je postignut dogovor, dotle predsjednik Njemačke državne samouprave Otto Heinek u pismu odaslanom njemačkim medijima u Mađarskoj i mjesnim njemačkim manjinskim samoupravama tvrdi da je, diplomatski rečeno, riječ o iskrivljavanju.

Kako piše Otto Heinek, u razgovorima sa zamjenikom državnog tajnika Csabom Latorcaiem, predsjednici državnih manjinskih samouprava zastupali su stajalište da se podupiranje područnih (županijskih i mjesnih manjinskih samouprava 2011. obavlja prema važećoj Vladinoj uredbi br. 375/2007., te da se od 2012. prijeđe na novi sustav financiranja koji bi se više ravnalo prema stvarno obavljenim zadacima. Budući da se u tome nisu mogli dogovoriti s predstavnikom Vlade, gospodin Latorcai na sastanku 24. studenoga 2010. godine priopćio je da je nakon svega Vladina zadaća i odgovornost odrediti sadržaj nove uredbe. „Predsjednici državnih manjinskih samouprava – suprotno navedenom priopćenju – nisu nadalje podupirali «radikalno» smanjivanje opće potpore za djelovanje. Kao predsjednik Njemačke državne samouprave više puta sam naglasio, mogu zamisliti, da postojeći omjer opće potpore za djelovanje i potpore prema obavljenim zadacima 75%–25% u 2011. godini Vlada uglađuje u korist potpore za obavljanje javnih zadaća. Istovremeno za mene je bila neprihvatljiva zamisao državnog tajništva da temelj potpore bude popis pučanstva iz 2001. godine. Umjesto toga predložio sam da to budu podaci popisa birača 2010. godine, da se uzmu u obzir postojeći narodnosni vrtići, osnovne škole, udruge, klubovi, kulturne ustanove, narodnosne priredbe u pojedinim naseljima. Privukao sam pozornost nadalje i na to da je u mnogim naseljima državna potpora i jedini izvor manjinskih samouprava, odnosno da u mnogim naseljima mjesne samouprave svoju potporu određuju prema veličini državne potpore” – piše uz ostalo Heinek. Kako u nastavku dodaje, u zrcalu navedenoga, Vladinu uredbu koja će stupiti na snagu u siječnju, koja je naznačena u priopćenju državnog tajništva, Vlada će u krugu svoje odgovornosti. Samo se može nadati da će pri tome uvažiti argumente koje su izrekli na spomenutom susretu. U svjetlu svega navedenoga, čini se da je na susretu predstavnika Vlade i predsjednika državnih manjinskih samouprava odnosno Saveza državnih manjinskih samouprava postignut dogovor bez dogovora.

S. B.

„Glasnikov tjedan”

Potkraj mjeseca studenoga vaša je urednica sudjelovala 16. forumu hrvatskih manjina u organizaciji Hrvatske matice iseljenika koji je ove godine imao za temu medije hrvatskih manjinskih zajednica i mogućnosti otvaranja novih komunikacijskih kanala. Na jednom su se mjestu našli predstavnici profesionalnih tjednika, radijskih i televizijskih emisija unutar

taže, termine i tjednik. Na spomenutom Forumu naš je tjednik hvaljen kako osmišljenim uredivačkim profilom, dobrom čitanošću, pretplatničkom mrežom, organizacijom uredništva, kvalitetom kolumni i komentara, posebnim rubrikama... Vaša je urednica u svom izlaganju ukazala na poteškoće u radu, težnju profesionalizmu,

nedostatnom financiranju, osakaćenom uredništvu, i nedostatnu pozornost nadležnih tijela u matičnoj domovini glede tjednika Hrvata u Mađarskoj, Srbiji i Vojvodini. Jer Hrvati u dvanaest europskih zemalja imaju tek spomenuta tri tjednika. Njima bi posebnu pozornost trebala posvetiti Vlada Republike Hrvatske i nadležno ministarstvo, u ovom slučaju Ministarstvo kulture Republike Hrvatske koje bi omogućilo sudjelovanje raspisanim natjecanjima ministarstva... Bilo bi korisno organizirati usavršavanja profesionalnih novinara u kulturnim, obrazovnim i medijskim centrima u Republici Hrvatskoj, poticati integraciju u barem javne medijske servise Republike Hrvatske, ako su privatni nezainteresirani za to. S druge strane sama zajednica treba biti svjesna značenja svoga tjednika, nezaobilazne karike u lancu očuvanja jezika, kulture i nacionalnog identiteta te informativne baze hrvatske zajednice u Mađarskoj.

Branka Pavić Blažetin

POZIV

Kulturno-umjetnička udruga Seljačka sloga Nedelišće organizira tradicionalnu smotru hrvatske pučke popijevke iz Međimurja,

MEĐIMURSKE POPEVKE NEDELIŠĆE 2011

koja će se održati u subotu, 4. lipnja 2011. godine, s početkom u 20 sati u SGC ATON Nedelišće. U 2011. godini održat će se tri predsmotre (30. siječnja u Murskom Središću, 5. veljače u Donjem Kraljevcu i 19. veljače u Keresturu). Predsmotra se u Mađarskoj organizira prvi put. Glavni je organizator predsmotre Društvo Horvata kre Mure, a kao suorganizator pridružio se i Županijski centar za kulturu Zalske županije. Pozivamo sve zainteresirane, kulturno-umjetničke udruge, pjevače, pjevačice, duete i pjevačke skupine da popijevke za 27. smotru prijave (zainteresirane molimo da obrazac za prijavu zatraže, gdje mogu dobiti i ostale informacije, preko telefona: 06-30/227-3260 ili putem elektronske pošte: gulyaslaszlo.68@t-online.hu) najkasnije do 23. prosinca 2010. godine, kako bi organizatori smotre mogli na vrijeme obaviti sve potrebne radnje oko njihove organizacije.

Prijave slati na adresu: Društvo Horvata kre Mure – *Muramenti Horvátok Egyesülete*
8865 Tótszentmárton, Felszabadulás 5

ili na adresu: Ladislav Gujaš, 8864 Tótszerdahely, Ady E. u. 20.

Uz prijavicu, koju treba ispuniti u potpunosti, potrebno je dostaviti čitljivo napisane tekstove i notne zapise popijevaka, koje će biti objavljeni u prigodnoj pjesmarici. Predlažemo da za nastup ponudite više popijevaka – što starije i manje poznate, te barem jednu vedrijeg tona i bržeg ritma. Organizacijski odbor, ovisno o broju prijavljenih, odabrat će dvije ili tri popijevke. Prijaviti se mogu izvorne pučke popijevke iz Pomurja i međimurski izvorni napjevi.

Organizacijski odbor
Međimurske popevke
Jasna Hajdinjak, v. r.

Predsjednik Odbora za popevke
pri Zajednici HKUUMŽ
Ljudevit Boščak, v. r.

Predsjednik
Društva Horvata kre Mure
Ladislav Gujaš, v. r.

Aktualno

Forum hrvatskih manjina posvećen medijima autohtonih hrvatskih manjina u Europi

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika, u Zagrebu je 26. studenoga priređen stručni skup koji je tematizirao pojedina područja života hrvatskih manjinskih zajednica iz europskih zemalja sa središnjom temom Mediji hrvatskih manjinskih zajednica i mogućnosti otvaranja novih komunikacijskih kanala. Pozvani sudionici skupa bili su predsjednici manjinskih organizacija i saveza te nakladnici i glavni urednici manjinskih glasila iz europskih zemalja, glavni urednici javnih glasila u Hrvatskoj. Među njima Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, Andrija Pavleković, glavni urednik Hrvatske redakcije Mađarskog radija, i Branka Pavić Blažetin, glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj. Na skup, kako saznajmo bio je pozvan i Mišo Balaž, glavni urednik Hrvatske kronike, emisije na hrvatskom jeziku Mađarske televizije, koji mu nije nazočio.

Stručni je skup u Domu iseljenika okupio predstavnike hrvatskih manjina iz Austrije, Crne Gore, Italije, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovenije i Srbije, glavne urednike službenih manjinskih medija (tjednika, elektroničkih medija i www portala). Nazočnima je pozdravne riječi uputila ravnateljica HMI-a Katarina Fuček održavši pri tome uvodno izlaganje. Slijedila su izlaganja glavnih izvjestitelja Vesne Kukavice, voditeljice Odjela za nakladništvo HMI-a, i Zvonka Božinovića, urednika emisije Glas domovine u Redakciji za manjine, iseljništvo i civilno društvo HRT-a. Skupu su među inima pribivali: pomoćnik savjetnika Predsjednika Republike Hrvatske za unutarnju politiku Vladimir Lončarević, načelnik Samostalne službe za Hrvate u inozemstvu i kulturu pri Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija Petar Barišić, iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Milan Bošnjak, viši stručni savjetnik u Upravi za međunarodnu suradnju i europske integracije, iz Ministarstva kulture Ante Mandarić, ravnatelj Uprave za normativne i upravno-pravne poslove, predstavnici diplomatske misije i konzularnih ureda u Republike Hrvatske: Veleposlanstvo Republike Crne Gore, Branislav Karadžić, prvi tajnik, otpravnik poslova, Veleposlanstvo Republike Makedonije, veleposlanik Dančo Markovski. Diplomatske misije i konzularne urede Republike Hrvatske u svijetu predstavljali su Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, generalna konzulica Ljiljana Pancirov, te Veleposlanstvo u Beogradu Željko Kuprešak, veleposlanik.

Za nazočne predstavnike medija hrvatskih autohtonih manjina u Europi važno je bilo sudjelovanje i ponudena pomoć ravnateljice HINA-e Smiljanke Škugor-Hrnčević, glavnog urednika Vjesnikova online izdanja Zlatka Herljevića, te urednika HRT-a Marija Raguža, Hrvatskog radija Domagoja Veršića, IKA, Suzane Peran kao i iskustva Olge Ramljak i Marije Udiljak, članica Vijeća za elektroničke medije. Ispred svega susret s kolegama, urednicima glasila u Srbiji, Austriji, Crnoj Gori, Italiji, Makedoniji, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji..., te iznošenje vlastitih stavova i pogleda na temu ovogodišnjeg Foruma.

Skup je, pročitavši zaključke, uza zahvalu sudionicima i govornicima, zatvorila Matičina ravnateljica Katarina Fuček.

Zaključci 16. Foruma hrvatskih manjina

U skladu s iskazanom osobitom skrbi Republike Hrvatske o zaštiti prava i pružanju pomoći pripadnicima hrvatskoga naroda koji žive izvan granica Republike Hrvatske te u skladu s Prijedlogom strategije o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, koju je izradilo Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske (posebno u točki 5.2.5. pod nazivom *Jačati hrvatske zajednice putem informiranja i umrežavanja*), a uzimajući u obzir dosadašnji stupanj i kvalitetu odnosa matične države i hrvatskih nacionalnih manjina u Europi, sudionici Foruma raspravljali su o temi „Mediji hrvatskih manjinskih zajednica i mogućnosti otvaranja novih komunikacijskih kanala“ i donijeli ove zaključke:

1. Jačanje hrvatskih manjinskih zajednica putem obostranog informiranja i umrežavanja svih hrvatskih državnih i manjinskih medija od presudne je važnosti za poboljšanje komunikacije, međusobne suradnje te prenošenja iskustava i inicijativa na dobrobit svih strana.

2. Podržava se spomenuti Prijedlog strategije, i to u točki 5.2.5, podtočka pod nazivom *Mediji*, koja kaže: *Kroz Programsko vijeće HRT-a, a sukladno Zakonu o HRT-u i njegovim potrebnim izmjenama, predstavnik Hrvata izvan Republike Hrvatske zastupat će i štiti interese u unapređenju i nadzoru radijskoga i televizijskog programa.* Također

se predlaže da u Strategiju ude i potpora svim medijima u Hrvatskoj koji prate manjinsku problematiku kako bi praćenje spomenute problematike bilo i zakonski određeno.

3. Daje se potpora Međunarodnom programu „Glas Hrvatske“ Hrvatske radio-televizije za poboljšanje kvalitete rada.

4. Republika Hrvatska i nadležna državna tijela podupirat će medije hrvatskih manjina, jačanje i širenje postojećih te osnivanje novih. U međudržavnim odnosima nužno je od domicilnih država tražiti da omoguće tamošnjim hrvatskim manjinama adekvatnu medijsku zastupljenost (novine, časopise, radio i tv-emisije, mrežne stranice i sl.) u skladu s poštivanjem manjinskih prava svojih državljana, tj. medijsku zastupljenost koju Republika Hrvatska omogućuje nacionalnim manjinama u Hrvatskoj.

5. Sudionici Foruma podržavaju otvaranja novih komunikacijskih kanala te razvijanje korištenja svih oblika medijskog komuniciranja, što će posebice biti olakšano skorim pristupanjem Republike Hrvatske u Europsku Uniju.

6. Manjinski će mediji i dalje sudjelovati u informiranju, jačanju identiteta, širenju hrvatskoga jezika te posredovanju i stvaranju kulturnih vrijednosti kako bi utjecali na poboljšanje kvalitete života i informiranosti u ovom dijelu Europe.

Zagreb, 26. studenoga 2010.

bpb

BAČKA – Kako je odlučeno na posljednjoj sjednici Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, u petak, 17. prosinca, održat će se sljedeća sjednica koja će biti ujedno i javna tribina, a upriličit će se u županijskom Domu narodnosti u Baji, s početkom u 15 sati. Tom će prigodom županijske hrvatske samouprave podnijeti izvješće o četverogodišnjem radu i gospodarenju, a bit će riječi i o planovima za 2011. godinu.

BAJA – U suorganizaciji Samouprave Bačko-kiškunske županije, županijskih, mjesnih manjinskih samouprava i udruga, u petak, 17. prosinca, u Baji se priređuje tradicionalna svečanost u povodu međunarodnog i zemaljskog Dana nacionalnih i etničkih manjina. Prigodni kulturni program i prijam za uzvanike, u glavnoj organizaciji Doma narodnosti u Baji, upriličit će se u Općemu prosvjetnom središtu Nijemaca u Mađarskoj, s početkom u 17 sati. U programu nastupaju predstavnici svih županijskih manjina: ciganske, hrvatske, njemačke, slovačke i srpske.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska manjinska samouprava u Majdanu (Kőbánya) i ove godine priređuje tradicionalnu Hrvatsku večer, koja se održava u utorak, 14. prosinca, s početkom u 17 sati i 30 minuta, u Sjedištu manjinskih i civilnih organizacija (Budimpešta X, Ihász utca 26). Kulturnu večer svečano otvara majdanski načelnik Róbert Kovács. Potom slijedi pozdravni govor predsjednika HMS-a Mate Filipovića te kulturni program uza sudjelovanje učenika budimpeštanskog HOŠIG-a i Hrvatske izvorne plesne skupine.

DUŠNOK – Hrvatska manjinska samouprava sela Dušnoka, u srijedu, 29. prosinca, priređuje tradicionalni Božićni koncert koji, već po običaju, počinje misnim slavljem na hrvatskome jeziku u župnoj crkvi, s početkom u 15 sati. Nakon mise slijedi Susret hrvatskih crkvenih zborova na koji se očekuju zborovi iz Bačke: Aljmaša, Kačmara, Baje, Kalače i Santova, i jedan iz baranjske Vršende, a nastupit će i tri domaća pjevačka zbora. Nakon programa slijedi druženje domaćina i gostiju na zajedničkoj večeri.

GARA – Hrvatska manjinska samouprava sela Gare u subotu, 18. prosinca, u mjesnom domu kulture, s početkom u 14 sati, priređuje već tradicionalni Dan umirovljenika. Kako nas je ukratko obavijestio novoizabrani predsjednik Martin Kubatov, u okviru svečanosti proslavit će stari bunjevački običaj Materice i Oci, koji se slave druge i treće nedjelje došašća, a s prigodnim programom nastupit će učenici mjesne osnovne škole i TS „Bačka”.

Pečuški susret predsjednika HNV-a Slavena Bačića i predsjednika HDS-a Miše Heppa

U Pečuhu su se 12. studenoga susreli predsjednik HNV-a u Republici Srbiji Slaven Bačić i predsjednik HDS-a Mišo Hepp. Uz Heppa susretu su nazočili ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin, koji je i posredovao sastanku, i ravnatelj Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže Gabor Győrvári. U izaslanstvu Hrvatskoga nacionalnog vijeća, uza Slavena Bačića, bili su Tomislav Žigmanov, ravnatelj ZKVH-a, Darko Sarić Lukendić, predsjednik Izvršnoga odbora HNV-a, Snežana Babić Kekez, predsjednica Odbora za obrazovanje HNV-a, i Pero Horvacki, član Izvršnog odbora HNV-a, zadužen za obrazovanje. Njih je zanimao niz pitanja glede djelovanja Hrvatske državne samouprave i njezinih ustanova. Tako su između ostalih teme razgovora bile: intenziviranje suradnje HDS-a i HNV-a; financiranje manjinskih samouprava; izbori za manjinske samouprave i slično. Predstavnik HNV-a posebice je zanimala problematika hrvatskoga školstva u Mađarskoj, tako: iskustva sa školom Miroslava Krleže, a koja bi mogla biti od značenja za možebitno osnivanje Hrvatskoga školskog centra u Subotici, model funkcioniranja manjinskoga školstva u Mađarskoj, organizacija i financiranje škole Miroslava Krleže, uloga Republike Hrvatske u organiziranju i funkcioniranju škole, eventualni reciprocitet s Republikom Hrvatskom (u smislu sličnih škola za mađarsku zajednicu u Hrvatskoj).

Bio je to prvi susret na razini dviju manjinskih samouprava, kaže predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj Mišo Hepp za Radio Suboticu, program na hrvatskom jeziku, ističući kako su se Hrvati u Mađarskoj uspjeli izboriti za vlastiti status i samobitnost, pa i financijska sredstva, jer imaju svijest o vlastitom podrijetlu. „Za sve je potrebno izboriti se. A ovdje smo to uspjeli jer smo napadali su nas da smo sve ovdje smjestili, i Znanstveni zavod, i školu, i medije i kazalište. Primjerice, za santovačku školu zaslužan je pokojni Stipan Blažetin, otac Stjepana Blažetina (ravnatelja Znanstvenog zavoda), koji je bio dovoljno dalekovidan da se izbori za tu školu jer bez njega danas ju ne bismo imali. Imali smo intelektualne snage i ljude koji su bili na našoj strani i imali su viziju kojim putem trebamo ići” – ističe Hepp novinaru Siniši Juriću – te nastavlja „Donedavno je udžbenike financiralo resorno ministarstvo, ali smo sada uvršteni u europski fond. Europa manjine promatra kao socijalnu kategoriju i

mađarska vlada na taj način financijski podupire izdavanje udžbenika raspisujući natječaje za manjinske konzorcije, koji ih potom tiskaju. Jedan takav konzorcij smo i mi osnovali.”

U Mađarskoj ima 113 hrvatskih mjesnih i šest županijskih samouprava, i one se financiraju iz državnog proračuna. Tako se ukupno 340-ak tisuća eura državnog novca troši na njihovo djelovanje, kazuje za Radio Suboticu čelnik hrvatske zajednice u Mađarskoj Miše Heppa.

Kako do hrvatskoga školskog centra Hrvata u Srbiji

Posjet je potaknut poradi uspostavljanja suradnje i dijalogu redovitoga karaktera kako spomenutih političkih tijela tako i njihovih ustanova. Dogovoren je skoriji posjet izaslanstva HNV-a Budimpešti, a potom uzvratni posjet izaslanstva HDS-a Subotici. Kontakti na lokalnoj razini postoje i oni su dobri, ali potrebna je uz to i pobuda odozgo koja bi potaknula daljnju suradnju. Drugi pragmatičniji cilj dolaska, kaže Slaven Bačić, jest upoznavanje modela hrvatskoga školstva u Mađarskoj i upoznavanje s dosadašnjim iskustvima financiranja i organizacije jer se i HNV bavi mišljenjem kako je Hrvatima u Srbiji potreban sličan školski model. U Vojvodini postoje dvije vrste nastave hrvatskoga jezika. Jedna je nominalno kompletna nastava na hrvatskom jeziku koja postoji samo u Subotici u općinskim državnim školama gdje nema mnogo dobrohotnosti prema ideji hrvatske škole. Postoji ideja kod HNV-a da se osnuje hrvatski školski centar u gradu Subotici. Druga je vrsta nastave hrvatski kao predmet u Srijemu, Somboru, bačkom Podunavlju pa i u Subotici. „Mislimo”, veli Slaven Bačić, „kako bi nam hrvatski školski centar dobro došao, ideja je to o kojoj se treba

očitatovi HNV, i ako se pokaže spremnost za to, onda bi se prišlo realizaciji projekta; podržanog na bilateralnoj razini, kod pokrajinskih i gradskih tijela u Subotici. Novi zakon o nacionalnim vijećima i nacionalnim manjinama, od prošle godine, predvidio je manjinskim samoupravama u Srbiji osnivanje ovakvih škola. Mi imamo dvije ustanove koje se financiraju iz pokrajinskoga proračuna, a osnivačka prava ima Hrvatsko nacionalno vijeće, a to su Zavod za kulturu Hrvata u Vojvodini i Nakladnička kuća Hrvatska riječ. Željeli bismo utemeljiti i hrvatski školski centra koji bi bio u našoj ingerenciji i gdje bismo presudno utjecali na fizionomiju centra, izbor kadra i napraviti jedan kvalitetan centar koji će svojom kvalitetom privlačiti i pripadnike svih ostalih naroda.”

Razlike manjinskih samouprava

Podosta se razlikuje način ostvarivanja i djelovanja manjinske samouprave u Mađarskoj i Srbiji. Mađarska je otišla naprijed u dva smjera, što ne znači i nabolje. Nema više toliko izravnoga proračunskog financiranja, sve se više traži kompatitivnost u projektima, što za rezultat ima manje. U Srbiji nema mjesnih samouprava, nego tek jedna državna samouprava. U Srbiji je najavljena izrada novih kriterija raspodjele sredstava i njihovo smanjivanje koje je već na djelu, tako HNV od listopada dobiva 20% sredstava manje, kaže Bačić. Novi kriteriji predviđaju linearno financiranje (30%) za sve manjine, a kod ostataka uzet će se u obzir broj ustanova manjina i broj pripadnika danih nacionalnih

zajednica. Kako kaže Bačić, ono što je čuo na sastanku u Pečuhu, pokazuje kako su brojke neusporedivo veće nego ono što dobivaju Hrvati u Srbiji.

Višegodišnja suradnja dvaju zavoda

Raduje dosadašnja plodna suradnja dvaju zavoda, Zavoda za kulturu Hrvata u Vojvodini i Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, izražena kroz niz aktivnosti. Ustanove ne znače i automatsko ostvarivanje manjinskih prava, jer važno je imati i svoje ljude u političkim strukturama i u nadležnim ministarstvima, na pozicijama u državnim tijelima. U Srbiji manjine su u određenoj mjeri zanimljive strankama centra, ali kada govorimo o Hrvatima, onda smo zanimljivi tamo gdje smo brojni, recimo na prostoru Subotice i još nekoliko mjesta gdje ima dosta Hrvata. Izlaz je koristiti sva raspoloživa sredstva u zaustavljanju asimilacijskih procesa. Obadje strane suglasile kako su razočarani potporom Republike Hrvatske koja je ispod svake razine, istini za volju, ima kadšto i nekih pozitivnih primjera. Nedostaju proaktivni primjeri, izražena je bojazan kako ni u Republici Hrvatskoj pa ni u njezinim diplomatskim predstavništvima ne postoji sluh za Hrvate koji se nalaze u okruženju Republike Hrvatske. U razgovorima je obostrano zaključeno kako je Republika Hrvatska nedovoljno uključena u život hrvatske zajednice, te da bi se odnosi trebali intenzivirati.

Branka Pavić Blažetin

Susret hrvatskih odgojiteljica u Baji

U organizaciji Danice Pejlin, odgojiteljice vrtića u Kinizsievovoj ulici, koji djeluje u okviru Općeprosjetnog središta i športske škole «Šugavica» na Dolnjaku, u ponedjeljak, početkom studenoga, na Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji priređen je susret hrvatskih odgojiteljica. Na susretu su sudjelovale hrvatske odgojiteljice iz Baje i okolnih naselja: s Donjaka i Vancage iz Baje, te iz Gare, Aljmaša i Bačina. Kako nas je obavijestila glavna organizatorica, tema susreta bila je „Kako uza svakodnevni odgoj na hrvatskome jeziku ugraditi njegovanje hrvatskih tradicija i običaja?”. Na zamolbu Danice Pejlin, na navedenu temu predavanje je održala Mónika Jager Mancz, koja na Visokoj školi predaje metodiku narodnosnog odgoja.

– Ona nam je prikazala nekoliko novih učila, koja se mogu vrlo lako napraviti, a zanimanja za djecu učiniti zanimljivijima. Uz to je naglasila kako smatra vrlo važnim da se njegovanje tradicija ne svede na 1–2 dana, kada priređujemo „Narodnosni dan”, nego da to ugradimo u svakodnevni rad s djecom. Neka upoznaju stare običaje, narodnu nošnju i predmete, ali je važno da to ne bude samo prigodom posebnoga narodnosnog dana. U okviru dvosatnoga metodičkog izlaganja obogaćeni smo metodama koje se mogu vrlo lako primjenjivati.

Za sve nas susret je bio vrlo koristan, a uz to povelili smo i razgovor na temu kako se obavlja odgoj na hrvatskome jeziku u našim vrtićima, koje su mogućnosti, što je ono u čemu nam je potrebna pomoć, nadalje iz kojih udžbenika se radi, te ima li mogućnosti za nabavljanje novih. Osim toga bilo je riječi i o broju sati odnosno dana koliko imamo za obavljanje odgoja na narodnosnome hrvatskom jeziku – piše uz ostalo Danica Pejlin za naš tjednik o susretu koji već postaje tradicijom.

SANTOVO – Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu, u ponedjeljak, 20. prosinca, priređuje već tradicionalni Božićni program koji će se upriličiti u mjesnom domu kulture s početkom u 17 sati. Učenici od 1. do 8. razreda prikazat će cjelovečernji prigodni program.

PEČUH – U organizaciji Udruge hrvatskih vinogradara u Mađarskoj i Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa, u spomenutom Klubu 13. prosinca, na Svetu Luciju, s početkom u 17 sati priređuje se izložba i kušanje hrvatskih vina, koju će predstaviti članovi Udruge vinogradara, vinara i vočara iz Kaptola. Izložbu će otvoriti Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, a za dobro raspoloženje nazočnih pobrinut će se vršendski Orkestar Orašje.

Susret hrvatske mladeži u Keresturu

Okrugli stol o iskustvima, planovima i položaju hrvatske mladeži

U organizaciji Odbora za mladež i šport Hrvatske državne samouprave, već nekoliko godina ustrojava se Susret hrvatske mladeži, koji nastoji okupiti mlade Hrvate iz svih naših regija. Prvi put ove godine Susret je priređen u okviru zemaljskog Dana Hrvata, 20. studenog u pomurskome Keresturu, a sudionici su nazočili prigodnoj svečanosti koja se u suorganizaciji Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj svake godine priređuje u spomen na 2. studenoga 1990. godine, kada je utemeljena prva samostalna hrvatska krovna udruga – Savez Hrvata u Mađarskoj.

U prostorijama Općega prosvjetnog središta «Nikola Zrinski» organiziran je okrugli stol pod naslovom Položaj i uloga mladih u životu hrvatske zajednice u Mađarskoj, kojemu su sudjelovali predstavnici mladeži hrvatskih regija u Mađarskoj, dvadeset mladih iz Bačke, Baranje, Gradišća, i Pomurja te članovi Odbora za mladež i šport Julija Nemet Bošić, Arnold Barić, Zoltan Farago i predsjedatelj Susreta Stipan Balatinac.

Okupljene je pozdravio predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp, koji je uz ostalo naglasio kako Skupština od početaka pridaje važnost pitanju hrvatske mladeži, kako putem Odbora za mladež i šport, njezinim priredbama, susretima mladeži i športskim natjecanjima, tako i svojom djelatnošću te sufinanciranjem kulturnih, odgojno-obrazovnih sadržaja, i stipendiranjem učenika. On je ujedno pozvao mlade da se aktivnije uključe u društveni život hrvatske zajednice, ali i da izražavaju svoje interese, što nitko umjesto njih ne može uraditi. Naglasio je da će Skupština pružiti pomoć kako bi se mladež bolje povezala i organizirala na državnoj razini, a prema svojim mogućnostima i podupirati ta nastojanja. Za prvi korak predložio je idući susret kroz jednu zajedničku priredbu hrvatske mladeži u Mađarskoj.

Premda je u pozivu naznačeno nekoliko tema okrugloga stola, predsjednik Odbora za mladež i šport Stipan Balatinac kao glavne teme naznačio je iskustva hrvatske mladeži u proteklome jednogodišnjem razdoblju i prijedloge hrvatske mladeži radi boljeg povezivanja i uključivanja u društveni život hrvatske zajednice u Mađarskoj, te da se po mogućnosti donesu zaključci koji bi mogli poslužiti za daljnja razmišljanja i planove.

Nakon kraćeg osobnog predstavljanja sudionika, njihova sudjelovanja u kulturnom i društvenom životu hrvatske zajednice, škole koju pohađaju, odnosno posla čime se bave, uslijedila je razmjena iskustava. Kako smo čuli, među njima je nekoliko članova kulturno-umjetničkih društava, ali – za razliku od prethodnih godinu-dvije dana – i nekoliko zastupnika, dopredsjednika i predsjednika mjesnih hrvatskih manjinskih samouprava. Podrobnije o svome radu, početnim uspjesima i planovima, okupljanjima mladeži govorili su mladi iz Pečuha i okolnih naselja, koji su se organizirali u proteklih godinu dana pod okriljem Udruge baranjskih Hrvata. Ohrab-

ruje da su neki od njih postavljeni i na liste kandidata za županijsku i državnu hrvatsku samoupravu.

Kao što je poznato, čuli smo to i na prijašnjim susretima, mladi su dobro organizirani u Gradišću, imaju svoje prepoznatljive i uspješne priredbe koje okupljaju hrvatsku mladež. Nažalost, mladež u drugim regijama slabo je ili nikako organizirana. Iako nije organizirana u okviru samostalne udruge, pomurska hrvatska mladež ovoga ljeta organizirala je susret hrvatske mladeži, srednjoškolača pomoću Društva Horvata kre Mure.

Više sudionika izrazilo je potrebu za boljim povezivanjem, za razmjenom informacija o događajima i priredbama u pojedinim regijama, te za odgovarajućim forumom na svjetskoj mreži, internetu, što bi po njima olakšalo razmjenu informacija, te pridonijelo boljem upoznavanju i omogućilo suradnju među regijama. Članovi Odbora za mladež i šport, Arnold Barić predložio je razmjenu telefonskih brojeva radi osobnih kontakata, a Zoltan Farago postavio je potrebu za forumom na stranici Hrvatske državne samouprave, dok je dio mladih zagovarao razne internetske stranice kojima se danas mladi većinom koriste. Pretenciozno bi bilo očekivati da se za okruglim stolom riješi pitanje hrvatske mladeži u Mađarskoj, stoga je on i ovaj put bio samo pokušaj da se mladež potakne na „akciju“, da se sama

organizira, da joj se ništa ne nameće, da ona sama izrazi svoje potrebe.

Na primjeru dosadašnjih iskustava, jasno je da u tome treba pomoć svih nas kako bi potrebe mladeži bile ne samo izražene nego i dostavljene najvišim forumima hrvatske zajednice, najvišemu političkom tijelu, Skupštini Hrvatske državne samouprave. S druge strane naše krovno političko tijelo mora upoznati njihove potrebe, te na temelju njih odrediti strategiju i prioritete, te ponuditi razne perspektive hrvatskoj mladeži. Potrebno je samo pronaći načine i kanale kako bi interesi i potrebe mladeži naišli na razumijevanje šire zajednice.

Zaključak Susreta, koji su sudionici poduprli, bio je da se sljedeći Susret po mogućnosti održi organiziranjem jedne zajedničke priredbe hrvatske mladeži, koja bi okupila mladež iz svih naših regija, a mladi se sami moraju organizirati, mjesno, regionalno i državno.

- HG -

Hrvatske sanje u Turnu

U Željeznoj županiji na zadnji lokalni i manjinski izbori je 36 registriranih Hrvatov uspješno osnovati i dvanaestu Hrvatsku manjinsku samoupravu, i to u ugarskom selu Turnu. Ovo selo, od kih 1900 stanovnikov, u sjeni Sambotela, u blizini Narde i u samom susjedstvu Šebe, ima 6–7 familijov za ke hrvatski jezik nije stranjski. Hrvati iz okolišnih sel su se oženili, ali uprav udavali u ovo selo, ali dovidob još nije bilo pelde da bi se bili organizirano sastali. To namjerava promijeniti mjesna Hrvatska manjinska samouprava s predsjednikom Tamašom Ostrošićem i zastupnici Elvirom Benčić-Horvat, Marijanom Suklič-Nemet i Gaborom Horvatom ki imaju i konkretne plane za vlašće selo, kako zbuditi vekši interes Hrvatov, štoveć povlići i Hrvate iz Šebe. Za nje zasad još ne postoji samostalno manjinsko tijelo. – *Dr. Šandor Horvat iz Narde nam je pomagao pri osnivanju ove samouprave – začme odgovoriti na naša pitanja Tamaš Ostrošić, ki je na se zeo funkciju peljača. – Svi skupa Hrvati na Turnu moramo najprlje na to gledati da naša dica dobro se nauču po hrvatski. To je mladina od 16 do 25 ljet starosti, ali ne znaju se pominati po hrvatski, kade je mati ali nek otac Hrvat, Hrvatica. Na prvom mjestu svakako stoji podučavanje gradišćansko-hrvatskoga jezika, sad željimo to početi s jednom učiteljicom da nam tajedno dvi-tri ure drži. Važno je da dica imaju za to volju. Tribi je najti put i do zrelije generacije i poiskati je s pitanjem, je li bi htile posjetiti naše programe. Kako je povidao nadalje predsjednik Hrvatov u Turnu, podrijetlom iz Gornjega Četara, predvidjaju adventski koncert s mašom na hrvatskom jeziku, a pojavila se je ideja Narodnosnoga dana na protuliću. U bliskoj budućnosti će se sugerirati i utemeljenje Društva turanskih Hrvatov, što bi bilo povoljno i na financijskom polju, zavolj podupiranja hrvatskih projektov. Tamaš Ostrošić je potvrdio da zasad ne razmišljaju od toga da će napraviti jačkarni zbor, kako je to*

Predsjednik
Tamaš Ostrošić

obično kod svih naših samoupravov, ali svakako je započelo traganje za partneri, prijatelji u Austriji i Hrvatskoj. Po riči predsjednika, od koga si moru nešto naučiti, ti će biti svi njevi partneri. Pomoć, tanače, podupirače čekaju Hrvati Turna prvenstveno iz onih sel otkud dojdju, tj. Gornjega Četara, Narde i Hrvatskoga Židana, a dvi zastupnice su jačkarice sambotelskoga zbora Djurdjice, koji djeluje unutar sambotelske Hrvatske manjinske samouprave. Novo hrvatsko tijelo zasad ima redovite sastanke u mjesnom kulturnom domu, ali tako računaju da će vrijeda dobiti jednu stalnu prostoriju od općine, ka će vjerojatno i služiti kod centralno mjesto za Hrvate u ovom naselju. – *U našem selu malo se govori po hrvatski, ali ako se vidimo, moremo se pominati na našem materinskom jeziku, ja ov jezik hasnujem i u djelu, u Austriji. Sad su nam ti prvi koraki dost teški, ali ako dobijemo dosta pomoći i batrenje od naših Hrvatov, mislim da će sve dobro funkcionirati!* Početno oduševljenje dilimo i mi s predsjednikom ter željimo im da njev pothvat bude uspješan ne samo u kulturnom nego i u jezičnom pogledu.

–Tiho-

Zastupnici Hrvatske manjinske samouprave; sliva: Gabor Horvat, Marijana Suklič-Nemet, Elvira Benčić-Horvat i Tamaš Ostrošić

PETROVO SELO – Na poziv mjesne Hrvatske manjinske samouprave su se sastali 21. novembra, zastupnici manjinskoga tijela, aktivisti medijskoga žitka i načelnik sela Viktor Kohut pri okruglom stolu, s temom: položaj lokalnih medijov. Kako je poznato, ovo južnogradišćansko selo je jedino na području Gradišća ko raspolaže televizijskim studijom, u kom je prvi lokalni program emitiran u februaru 1993. ljeta. Lipa Tv s nedavno kupljenom novom kamerom Hrvatske manjinske samouprave i Zaklade za Petrovo Selo, dobio je novi polet u snimanju, međutim, kako je spomenuto, još falu tehnički uvjeti da ova lokalna baza za informiranje stanovništva najzad dobije svoj stari sjaj. Trenutno se samo sjednice Seoske samouprave emitiraju iz studija (po prethodnom običanju novoga birova), ali kako je rekao zamjenik predsjednice Hrvatske manjinske samouprave Rajmund Filipović, u buduće namjeravaju opet sastaviti program misečno jedanput s reportaži, izvješćaji, studijskimi razgovori. Mladi kamermani Petar Temmel i Rajmund Piry su zaduženi, pod peljanjem Györgya Piry, da osiguraju tehničku pozadinu emitiranja, a u snimanju priredab će pomoći i Ambruš Škrapić. Lipatekst je takaj za informiranje stanovništva s oglasi, kratkimi visti iz seoskoga žitka za kojega je bio odgovoran dosad Zoran Vujčić, ki je potpomagao i u sastavljanju Petroviskoga glasnika, dosadašnjoj glavnoj urednici Mariji Škrapić-Vujčić. Hižni par čez četiri ljeti se je zalagao za izlaženje tromisečnika, koji je prvi put zašao u ruke svojih štiteljev u 1994. ljetu i je 80% člankov na hrvatskom jeziku. Od decembra će se u ulogi glavnoga urednika najti Tamaš Teklić ki je glavni urednik lista sambotelske crikvene županije, Martinus. Hrvatska manjinska samouprava, na čelu s Anom Škrapić-Timar, i Seoska samouprava s Viktorom Kohutom uskoro će zapečatiti i ugovor s namjerom da se i dalje osiguraju sredstva i uvjeti nepačenoga funkcioniranja petrovskih medijov.

HRVATSKI ŽIDAN – Pjevački zbor Peruška Marija srdačno Vas poziva na božićni koncert 19. decembra, u nedilju, u mjesnu crkvu, početo od 16 uri. U programu nastupaju mjesni školari, dičji tamburaški sastav i domaće jačkarice.

Znate li što je Mali Božič, Mladi Božič, Badnjak, Stari Badnjak, Staro leto, Mlado ljeto, Trojaki, Mala i Velika maša, Štefanje...?

Imena blagdana Hrvata u Mađarskoj

— — —

Prije Božića u bunjevačkim mjestima ističu se *Materice*. One su blagdan majki. Slave se treće nedjelje *došašća*. Tog dana, u subotu navečer ili u nedjelju prije podne, djeca i odrasli čestitaju svojim majkama, rođakinjama pa i djevojkama koje će biti majke. Muž je dužan čestitati svojoj ženi, majci i baki, ali također i punici (*babi*).

— — —

Oci su dan obiteljskih glavara, bunjevačkih očeva. U četvrtu nedjelju *došašća*, tjedan dana nakon *Materice*, svoj dan imaju očevi. Taj se običaj slavi posljednjega tjedna pred Božić, odnosno četvrtog tjedna *došašća*. Muška djeca toga dana udaraju „paloru“ da bi dobili srebrnjak.

— — —

Blagdan Svetog Tome slavi se 21. prosinca.

On se naziva i nevjerni Tomo jer nije povjerovao u uskrsnuće Isusa Krista sve dok nije svoje prste stavio u njegove rane.

Ime toga sveca u Podravini poznato je kao *Sveti Tomaš*.

U Hrvata njegovo je ime omiljeno, pa se javlja u oblicima *Tomo*, *Tomica*, a u Podravini i *Tomina*, *Tomaš*, a u današnje vrijeme *Tamaš*.

Santovu je poznato ime: *Tomo*, *Toma*, *Tomaš*, *Tomaško* i prezime *Tomašev*.

U Bunjevaca poznata su prezimena: *Tomanović*, *Tomašić*, *Tomašković*, *Tomić*, *Tomšić*.

U podravskom Lukovišću postoji nadimak *Tomini*.

U narodu blagdan toga sveca (21. prosinca) naziva se *Tominje*, *Tomindan*.

U pripovijetkama podravske Hrvata pojavljuje se kovač Tomo koji vječno živi. Ovo bi bilo ujedno svjedočanstvo o njegovim božanskim osobinama, naime samo je život bogova trajan.

— — —

Hrvati u Mađarskoj predbožićnu večer (24. prosinca) nazivaju *Badnjak* i *Badnji dan*. U jednoj i drugoj Podravini, u Pomurju, kod totskih Hrvata, jednako tako i u gradišćan-

skim govorima rabi se naziv *Badnjak*. Dalmatini u Senandriji taj blagdan zovu *Badnji dan*, Šokci, Bošnjaci, Bunjevci, Raci, Dalmatini zovu ga *Badnje večer*, a Bunjevci se još služe i nazivom *Adam i Eva*. Hrvati u Kozaru pokraj Pečuha služe se nazivom *Badnjak te Adam i Eva*. Druga skupina rackih Hrvata, u Dušniku, osim naziva *Badnje večer* rabi i naziv *Adam i Jeva*. Bošnjaci u Nijemetu taj blagdan nazivaju i *Mladi Božić*.

U Senandriji su djeca vikala po ulicama:

*Danas dan,
Sutra dan,
Prekosutra Badnji dan,
Najradosniji dan!*

— — —

Vremensko razdoblje između *Božića* i *Nove godine* smatra se vremenom između dva *Božića*, pa su u narodu to bili dani *sveti neradiši*. Sam naziv potječe od toga što se dan *Božića* smatra *Velikim Božićem*, a dan Nove godine *Malim Božićem*. To vremensko razdoblje nekoć je potrajalo sve do *Vodokršća*. Originalnije i dulje razdoblje za vrijeme *Božića* smatralo se *božićnom dvanaesticom*. Slavenski nekršteni dani na Balkanu traju od *Božića do Vodice (Bogojavljenja)*. Ovaj običaj indoeuropskog podrijetla poznat je gotovo kod svih europskih naroda. Označeno vremensko razdoblje posvuda se smatralo neradnim, a obavljanje većih radova bilo je strogo zabranjeno. Prije svega pranje, šivanje, pređenje i tkanje. Izuzetno su se obavljali samo kućni poslovi i radovi oko kuće. To je doba održavanja *prela*, pa u kojem domu još nije obavljeno kolinje (svinjokolja), i to se tada trebalo obaviti. Na užetu za sušenje rublja nije bilo slobodno ostaviti ruho da se suši, naime smatralo se da će na taj način visjeti i koža poginule stoke. Kuhanje graha bilo je, također, tabuom zabranjeno. Brus se stavljao u ladicu stola da bi se odagnale vještice, pribilježio je Mišo Mandić.

Duro Franković

BAĆINO – Hrvatska manjinska samouprava sela Baćina i ove godine povodom blagdana Svetog Nikole u okviru prigodne svečanosti darivali su djecu u mjesnom vrtiću, a učenicima koji pohađaju hrvatsku nastavu u mjesnoj školi organizirano je nagradno putovanje u Baju na umjetno klizalište, postavljeno na središnjem gradskom trgu – reče nam kratko predsjednik Franjo Anišić. Već po dugogodišnjem običaju, na drugi dan Božića, s početkom u 9 sati, u župnoj crkvi bit će se i misno slavljeno na hrvatskome jeziku.

BUDIMPEŠTA – Ove je godine tiskana zbirka pučkih pripovjedaka na mađarskom jeziku dr. Ernesta Eperjessyja pod naslovom *Jabuka do neba (Az égig érő almafa)*, maštovitih kazivača u Tilošu (Órtilos), u jugozapadnom uglu Šomoške županije u Podravini. Eperjessy je kao mladi učitelj godinama spašavao hrvatsko, mađarsko i romsko folklorno blago te je čitatelje obradovao sa 74 pripovijesti. Svoje je kazivače imao iz Tiloša, Belezne i Legradske Gore (Szentmihályhegy) koji su na mađarskom kazivali priče. Možemo samo požaliti što nisu pribilježene i na hrvatskom jeziku, naime asimilacija tamošnjih Hrvata tijekom stoljeća bila je pogubna za hrvatski živalj, čije je narječje nestalo. Dr. Ilona Nagy lektorirala je tekst te uvrstila pripovijetke u međunarodni katalog, a ilustracije pripremila Dorottya Székely Eperjessy. Izdanje je tiskano u nakladi Mađarskog etnološkog društva.

BAJA – Plesni krug „Šugavica“ priređuje već tradicionalni «južnoslavenski» bal s naramkom za ispraćaj stare godine, koji će se upriličiti u petak, 17. prosinca 2010. godine, u športskoj dvorani Općeprosvjetojnoga središta i športske škole na Dolnjaku u Baji, s početkom u 19 sati – obavijestio nas je voditelj Kruga Jozo Sigečan. Goste će zabavljati Orkestar «Selo» iz Lovre. Dodajmo da Plesni krug, koji danas broji već 120-ak članova, svakog petka organizira plesačnicu između 18 i 20 sati.

BELI MANASTIR – Gradsko vijeće grada Belog Manastira na svojoj je sjednici 28. listopada donijelo odluku o dodjeli javnih priznanja Grada Belog Manastira u 2010. godini. Javno priznanje, posthumno, dodijeljeno je nekadašnjemu mohačkom gradonačelniku Istvánu Kutiu «Za veliku humanost i zasluge u području kulture, gospodarstva, očuvanja kulturne baštine te nesebične pomoći građanima Belog Manastira». Priznanje je uručeno Kutievoy udovici 11. studenoga, u sklopu svečanosti proslave i svečane gradske sjednice prilikom proslave Dana Belog Manastira. Zlatnu Plaketu Svetoga Martina Belog Manastira István Kuti, koji je u dva ciklusa bio načelnik grada Mohača, dobio je i za produblivanje veza dvaju gradova te za nesebičnu i svestranu pomoć koju je u vrijeme Domovinskog rata pružio Mohač, na čijem je čelu bio, mnogobrojnim prognanicima iz hrvatske Baranje koji su bili prognani iz svojih domova. Plaketa je predana u nazočnosti predsjednika Republike Hrvatske Ive Josipovića koji je nazočio svečanoj sjednici gradskoga vijeća i proslavi u Belom Manastiru. Događaju su u ime Belog Manastira nazočili mohački gradonačelnik József Szekó i dogradonačelnica Erika Bodó Kovács te brojno izaslanstvo grada Mohača.

Trenutak za pjesmu

Ivan Huljev

Pjesma u meni

Pjesma u meni,
ja u pjesmi,
pa zajedno tvorimo
prvi dan jeseni.
Noć vlada nebom
ti traješ u meni,
sa pjesmom si skriva
bezglasna, bez dodira.
Tko će to da promijeni
da ne trajem od nemira,
i sve tako da idem
od jedne do druge
u nizu jeseni.

Izlet studenata i profesora bajske Visoke pedagoške škole u Čavolj

Ove su nas jeseni naši profesori hrvatskoga jezika Živko Gorjanac i Mario Berečić poveli na stručni izlet u Čavolj. Krenuli smo autobusom u to mađarsko-njemačko-hrvatsko selo. Ondje su nas lijepo dočekali predsjednik Hrvatske manjinske samouprave sela čika Stipan Mandić, predsjednik seoskoga Zavičajnog muzeja dr. Mišo Mandić i profesor Stipan Švraka. Meni se vrlo sviđalo sve ono

što smo u Muzeju pogledali. O njemu nam je govorio i vodio nas kroza nj čika Mišo Mandić. Bili smo i u načelničkom uredu gdje nas je gostio načelnik sela koji je govorio o sastavu stanovništva, infrastrukturi, mogućnostima zaposlenja i zabave mladih i drugo. Nakon toga smo posjetili mjesnu rimokatoličku crkvu gdje nam je velečasni Gabor Muka mnogo govorio o vjerskom životu sela

i o povijesti te veoma lijepe crkve u kojoj smo vidjeli imena darovatelja svih triju narodnosti. Slijedio je kratak posjet uredu Hrvatske manjinske samouprave gdje nam je njegov predsjednik, čika Stipan Mandić, ukratko govorio o radu samouprave i poklonio nam po dvije knjige: zbirku pjesama čavolske pjesnikinje Roze Vidaković i jednu od knjiga dr. Miše Mandića o Čavolju. Na kraju je ostalo samo još jedno, ali vrijedno: ukusan i obilan ručak u blagovaonici mjesne kuhinje i oproštaj od našega pratitelja čika Stipana Mandića uz pozdrav: Doviđenja ponovno u Čavolju ili Baji! Zahvaljujemo i čestitamo im.

Viktorija Toriž

Snimka: Kristina Kodvanj

Predavanje mr. Katje Bakija na bajsjoj Visokoj školi Józsefa Eötvösa

Na poziv Odjela za hrvatski jezik Instituta za narodnosne i strane jezike pri Pedagoškom fakultetu naše škole, u društvu generalne konzulice Republike Hrvatske, profesorice Ljiljane Pancirov, treća konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, profesorica i magistrica Katja Bakija održala je pred slušateljstvom od petnaestak ljudi sastavljenog od studenata hrvatskoga smjera i njihovih profesora predavanje s projiciranjem o hrvatskome renesansnom komediografu Marinu Držiću. Među publikom bila je i docentica Marija Kanižai, naša nedavno doktorirana kolegica, te nova predsjednica bajske Hrvatske manjinske samouprave i bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj Angela Šokac Marković.

Profesorica Katja Bakija tako stručno i zanimljivo nam je održala svoje jednosatno predavanje da su mnogi od nas poželjeli ponovno čitati djela toga našega najvećeg komediografa rođenog prije 502 godine, a gledajući usput projicirane fotografije o Dubrovniku i o predstavama Držićevih komedija, poželjeli smo opet posjetiti biser Jadrana i pogledati koju predstavu „Vidrinih” djela. Katja Bakija, koja je i sama Dubrovčanka i koja je ne samo vidjela mnogo predstava Držićevih djela prilikom Dubrovačkih ljetnih igara i o tome našem velikanu predavala u raznim školama diljem Hrvatske, dočarala nam je i dubrovački tekst „Vidrinih” djela, a svojim produhovljenim predavanjem i ozračje onoga doba. Tko predavanje mr. Katje Bakija

poslušala i pogleda to njezino predavljanje o Marinu Držiću, sigurno se neće pokajati. Čestitamo joj i zahvaljujemo joj, jednako kao i Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Pečuhu koji je na našu molbu poklonio grb naše matične zemlje Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji za Hrvatsku metodičku učionicu, a gospođi Ljiljani Pancirov što je sa svojom sukonzulicom k nama došla i podržala nas u čuvanju i širenju našega hrvatstva.

Živko Gorjanac

ZAGREB – Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu unutar svojeg odjela kroatistike otvorila je 25. studenoga gradišćanskohrvatsku knjižnicu. Ona sadrži oko dvije tisuće knjiga, koje je pokojni školski nadzornik Štefan Zvonarić bio darovao Državnomu arhivu Hrvatske, a one su potom preseljene u modernu zgradu Nacionalne i sveučilišne knjižnicu, gdje je zbirka bolje pristupačna javnosti.

PEČUH – Članove Zaklade Hrvatskog kazališta u Pečuhu sazvao je na sjednicu bivši, umirovljeni ravnatelj ove ustanove Antun Vidaković te su se oni 2. prosinca okupili na sjednici gdje čsu raspravljali o radu u proteklom razdoblju i predviđenim zadacima.

Ženski crkveni pjevački zbor iz
Kačmara

BEČEHEL – U tome je mjestu 21. studenoga predana novoizgrađena osnovna škola u kojoj se također odvija nastava hrvatskoga jezika. Prema načelniku Gézi Némethu, na školu, koja je bila ulaganje vrijedno 309 milijuna, čekalo se već dvadeset godina. Dosada se u naselju nastava odvijala na više mjesta, s izgradnjom nove škole svi će učenici učiti na jednome mjestu. Ustanova djeluje u okviru Višenamjenskog udruženja «Murahíd», i prije tri godine u njoj je započeta nastava hrvatskoga jezika. Hrvatski se jezik sada predaje u prvom, drugom i trećem razredu tjedno četiri sata.

SERDAHHEL – Nedavno je zasjedala Hrvatska manjinska samouprava toga mjesta, kada je održala i javnu tribinu. Predsjednik Samouprave Stjepan Turul izvijestio je o proteklom radu organizacije. Novoutemeljena Samouprava bila je djelatna u organiziranju državnoga Hrvatskog dana, materijalno je potpomagala Dan Katarine Zrinski, organiziran u mjesnoj školi, organizirala izlet u Čakovec te posjet programa Plesnog ansambla «Lado», sudjelovala u organiziranju Susreta hrvatskih srednjoškolaca u Pečuhu. Vijećnici su donijeli odluku o utemeljenju priznanja osobi koja je pomogla u očuvanju nacionalne svijesti Hrvata u naselju, da će u novoj godini pokrenuti web-stranicu, potpisati sporazum o međusobnoj suradnji s Udrugom umirovljenika, te o narudžbi kalendara. Organizacija u novoj godini planira ustrojiti Tjedan hrvatskoga jezika i kulture blizu datuma objave Deklaracije hrvatskoga jezika prilikom kojeg želi ponuditi hrvatske programe za sve naraštaje naselja.

KERESTUR – Udruga za kulturu 4. prosinca priredila je Mali nogometni turnir Svetog Nikole u novoj športskoj dvorani, na koji se prijavilo 12 momčadi iz mjesta i okolnih naselja. U ugodnoj atmosferi nadmetali su se vrsni nogometaši. Prvo je mjesto osvojila momčad „Tóka”, drugo mlinaračka „Afrika Klub”, a treće mjesto „Bojica”. Nakon utakmica nogometaši su se međusobno družili.

SERDAHHEL – Hrvatska osnovna škola Katarine Zrinski 13. prosinca organizira regionalno natjecanje u kazivanju stihova i proze na hrvatskome jeziku. Program se ostvaruje u okviru Projekta „Tragovima Zrinskih”, pa se očekuju djeca i iz čakovečke prijateljske ustanove.

Dan Hrvatov u Kisegu

Mašom u crkvi Sv. Emerika je počelo svečevanje Hrvatske manjinske samouprave u Kisegu, 6. novembra u 16 uri. Celebrant, židanski farnik Štefan Dumović, pri maši se je spomenuo o Sv. Emeriku, povodom njegovoga imendana, i po komu je imenovana kiseška hrvatska crkva. Crikveni pjevački zbor pod peljanjem Mirka Berlakovića, direktora u mirovini iz Velikoga Borištofa, je i ovput zvanarednu atmosferu stvorio s mašom za narodna svečevanja od A. Klobučara. Kisežani moru biti gizdavi na pjevački zbor Svetoga Emerika jer ovakov muzičko kvalitetni zbor malo ka crkva ima u našoj okolini. Pred spomen-pločom Mate Meršića Miloradića, pokojnoga farnika i pjesnika su položili vijenac spominjanja prvaki mjesne Hrvatske manjinske samouprave. Miloradićeva himna je zvučala na sumračnoj ulici, povodom 160. obljetnice rođenja našega Hrvata, velikana.

Kulturni program je dobio mjesto u tvrdjavi Nikole Jurišića. Med pozvanimi gosti su bili nazočni načelnik Kisega László Huber i donaćelnik grada Béla Básti, kot i peljači manjinskih samoupravov iz Kisega i kiseške okoline. U svojem svetačnom govoru Šandor Petković, predsjednik HMS-a u Kisegu, je uz ostalo rekao: „*Ne moremo se gizditi svako ljeto s materijalnim pokazanji. U krizi živimo, ali ne prez cilja, sada je vrime da se zidjemo iznutra. Gizdav sam da smo u Kisegu po broju najveća manjina nastali, jer 194 su se javili kod državne registracije za Hrvata. Gizdav sam da Hrvati pri priredba varoša nigdar ne falu, na razne načine si pokazu svoju bogatu kulturu. Zbog toga čuvamo skoro familijarne veze mjesnimi organizacijami i udrugami. Za našu dicu svakoga petka u Hrvatskom klubu držimo zanimanja narodopisa. Željimo da imamo budućnost, željimo da i naša dica znaju svoja hrvatska korenja.*”

Na kraju govora predsjednik je zahvalio svim pomagačem i podupiračem hrvatskoga manjinskoga žitka u Kisegu.

Kulturni program je otvorio mišoviti zbor Sv. Martina iz Gyönyösfalua. Oni već ljeta

Štefan Dumović je celebrirao svetu mašu

dugo stoju u kontaktu sa „Zorom” i većkrat imaju međusobne prijateljske nastupe. „Zora” iz Kisega nastupila je u novi „šoljini”, a dobro izabrane i predstavljene jačke slušatelji su darovali velikim božanjem. Zbor Janković iz Čeprega je završio ov lip večer jačkarnoga susreta. Uz muziku petroviskoga Janoša Timara razne kulinarske ponude, prijateljski razgovori, tancanje, naravno, i razne tekućine su pomagale da Hrvati sve do rane zore svečuju med debelimi stijenami ke čuvaju razne doživljaje ne samo negdašnjih nego i sadašnjih Hrvatov.

Marija Fülöp-Huljev

Narodna nošnja je nastala bogatija sa ženskim „šoljini”

Zbor „Zora” iz Kisega

Novosti iz Gare

Pri kraju godine

Hrvatska manjinska samouprava sela Gare potporom Skupštine Bačko-kiškunske županije 30–31. listopada organizirala je dvodnevni omladinski plesачki i tamburaški tabor. Plesači i tamburaši učili su baranjske šokačke i bošnjačke plesove, primjerice jabuke, kukunješće, pačići, sitne bole, todor, trojanac i drugo. Koreografije su uvježbale Zorica Zomborčević i Mirjana Murinji, tamburaše je vodio Erhard Bende, nove plesove prikazat će 12. veljače 2011. na Bunjevačkom prelu u Gari.

Snimka s lanjske svečanosti Hrvatske samouprave na kojoj su proslavljene Materice i Oci

Početkom studenoga sazvani su plesači nekadašnje kulturne grupe, s namjerom da se obnove stare bunjevačke koreografije koje je garsko kulturno-umjetničko društvo izvodilo tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina prošloga stoljeća. Održane su i prve probe pod vodstvom Mirjane Rudić Keresteš, a koreografije je sastavila Eva Zorić, bivša voditeljica garske folklorne grupe u spomenutom razdoblju. U tijeku je sakupljanje izvorne bunjevačke nošnje. Prvi nastup planira se iduće godine na Bunjevačkom prelu.

Sljedeći program, Dan umirovljenika, u organizaciji Hrvatske manjinske samouprave priređuje se u subotu, 18. prosinca 2010. godine u mjesnom domu kulture, s početkom u 14 sati. Po starom bunjevačkom običaju proslavit će se Materice i Oci. U programu će

nastupiti učenici mjesne osnovne škole s bunjevačkim dječjim igrama, plesovima i kazivanjem stihova, te pjevački zbor iz Dušnoka. Goste će zabavljati TS „Bačka” s malim Božićnim koncertom i veseljem.

Tradicionalno Muško prelo u Gari priredit će se po završetku pokladnoga razdoblja, 12. ožujka 2011. godine.

I na ovome mjestu čestitamo našem orkestru „Bačka” i Darinki Orčik, pjevačici iz Santova, povodom dobivanja Nagrade za hrvatsku mladež, koja im je uručena 20. studenog ove godine na zemaljskom Danu Hrvata u pomurskom Keresturu. Želimo im mnogo uspjeha u daljnjem radu.

Martin Kubatov

Snimka (iz arhive): S. B.

SEPETNIK – U organizaciji Odbora za nacionalne i etničke manjine Skupštine samouprave Zalske županije, u tome mjestu 19. prosinca će se prirediti županijski Dan manjina. Odbor svake godine u nekome drugom mjestu se prisjeća Dana manjina i tada se okupljaju Hrvati, Nijemci i Romi, njih pozdravlja predsjednik Odbora László Vajda, dodjeljuju se priznanja osobama koje su u županiji pridonijele očuvanju samosvijesti svoje manjine. Kulturne udruge raznih nacionalnosti daju mali isječak iz svoje bogate manjinske kulture.

SERDAHEL – Europski projekt «Puna zdela», program za prekograničnu suradnju Mađarska–Hrvatska, okončan će se 15. prosinca završnom konferencijom, koja će se prirediti u mjesnoj Fedakovoj kuriji. U okviru projekta ostvareno je ukupno sedam gastronomskih festivala s obje strane Mure, uz kulturne sadržaje. Prilikom završne konferencije bit će prikazana knjiga recepta tradicionalnih jela pomorskog područja.

PEČUH – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže u Pečuhu darovalo je šezdesetak knjiga, točnije šest naslova u više primjeraka. Među njima je i komplet udžbenika za početno učenje hrvatskoga jezika i lektirnih naslova, a sve poradi potpore i dodatnog poticaja radu na poučavanju hrvatskoga jezika u Pečuhu.

PEČUH – Pod pokroviteljstvom gradova Samobora i Pečuha, Zaklada Zlatko i Vesna Prica, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu i Hrvatski klub Augusta Šenoe 1. prosinca u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe priredili su izložbu prof. Nevenke Miklenić, članice Hrvatskog društva likovnih umjetnika, pod nazivom „Impresije”. Izložbu su otvorili Árpád Gamus, ravnatelj Pečuške galerije, i Ljiljana Pancirov, generalna konzulica.

ZAGREB – Zimska škola hrvatskoga folkloru u organizaciji Hrvatske matice iseljenika održat će se od 3. do 14. siječnja 2011. u crikveničkom hotelu „Kaštel”. Podučavat će se plesovi, pjesme, nošnje i glazbala Jadranskoga područja. Voditelj je Škole prof. Andrija Ivančan. Polaznici mogu odabrati jednu od ponuđenih skupova predavanja: 1. Ples; 2. Glazbala: A) Tambure; B) Tradicijska glazbala.

PEČUH – Dana 6. studenoga otkriveno je restaurirano poprsje književnika Augusta Šenoe. Ono već desetke godina krase dvorište Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe koji je i dobio ime po književniku koji se školovao u Pečuhu, ocu hrvatskog romantizma Augustu Šenoi. Obnova poprsja poklon je tvrtke Niteo koja je obavila sve radove njegovog čišćenja i uređenja.

Zeleni će vrtići zelenjeti i nakon projekta

U Dječjem vrtiću „Klinčec“ u Donjoj Dubravi 18. studenoga održana je završna konferencija jednog vrlo uspješnog projekta za prekograničnu suradnju Mađarska–Hrvatska, IPA-programa pod naslovom „Zelena misao i tradicije za budućnost“. Ukupni troškovi projekta bili su 136 999 eura. Projekt je bio važan za pomurske Hrvate, naime sudjelovali su u njemu kao partner i naselje Mlinarci i odgojiteljice svih hrvatskih pomorskih dječjih vrtića.

Obnovljeno dvorište dječjeg vrtića u Mlinarcima

Načelnici triju mjesta i sudionici projekta

Projekt „Zelena misao i tradicije za budućnost“ krenuo je početkom travnja 2010. g., ponajprije zato da sadržava obrazovne, odgojne programe te prekograničnu razmjenu programa u smislu pospješivanja ekološkog osvješćivanja u tri dječja vrtića: marcalipskom (sudjelovao je Dječji vrtić „Gombácska“), te u mlinaračkom i donjodubravskome. U okviru projekta ostvarene su mnoge korisne aktivnosti prilikom kojih uvijek je bila nazočna dvojezičnost.

Voditeljica mlinaračkoga dječjeg vrtića Marija Karadi vrlo je zadovoljna projektom, rado bi nastavila dalje, no, kako reče, iako ne bude europske potpore, ona će se truditi da se ova dobra suradnja s hrvatskom ustanovom nastavi. Od svojih kolegica iz Hrvatske dobile su mnoštvo dobrih materijala u svezi s razvijanjem hrvatskoga jezika, a i one su obogatile svoje jezično znanje prilikom susreta.

Usavršavanja s mnogo praktičnih vježba

U pripremnom razdoblju treninga izgradnje tima koji je trajao dva dana, sudjelovalo je 16 polaznika, među njima i odgajateljice iz hrvatskih pomorskih dječjih vrtića. Jednako tako za njih je ostvarena i petodnevna ekološka poduka za vrtiće. Njezin teoretski dio s akreditacijom završavao se polaganjem ispita. Poduka je organizirana stoga da priskoči u pomoć pedagogima kako bi se unaprijedila kvaliteta i metodi njihova pedagoškog rada, i to poradi podizanja razine ekološke osviještenosti djece u vrtiću. Pripremljeni su pismeni radovi i studije o ekološkom odgoju pedagoga na oba

jezika. Za djecu su sastavljeni zadaci za zanimanja u dječjim vrtićima o obrađenim temama, odnosno sustavna obrada raznih tema na oba jezika, mentalne ploče osnovnih vrijednosti predstavljajući na njima svoj prirodni okoliš i folklorne tradicije bez teksta.

Međusobni posjeti

Svaki dječji vrtić koji je sudjelovao u projektu, posjetilo je po djece iz drugih partnerskih vrtića. Organizirane su za njih igre za razvijanje, programi za upoznavanje okolice i za rješavanje problema jezičnih teškoća. Dok su se djeca igrala, odrasli su razmjenjivali svoja iskustva o odgoju djece u vrtiću. Na izletima su se upoznali s izradom predmeta od komušine, s lončarstvom, tradicionalnim seoskim dvorištem, prirodnim krajolikom Balatona i Mure, isprobali jahanje i još druge igre.

Ulaganja u tri vrtića

U Dječjem vrtiću „Gombácska“ u Marcalibi (Marcali) prevladavaju elementi očuvanja tradicija. Oslanjajući se na to, isplanirano je uređenje dvorišta, igralište, kućica za lutke, krušna peć i natkrivena terasa.

U Mlinarcima, čije je ime tvoreno po mlinarima, bilo je nazočno zanimanje mlinara i vezano uz to glavna tematika dvorišta bio je mlin. Na igralištu te ustanove napravljeni su dvorac, mlin, čamac i natkrivena terasa, a u Donjoj Dubravi izgrađena je utvrda Zrinskih. Pokraj igrališta u svakom vrtiću sađane su trajnice, izgrađen je cvjetnjak, vrt za milovanje, postavljene su ladice za kompost, sve u duhu očuvanja okoliša.

Završna konferencija

Završna je konferencija počela u donjodubravskome Dječjem vrtiću „Klinčec“. Ravnateljica vrtića Dubravka Horvat sa suradnicama je osmislila program otvaranja dječje utvrde, u kojem je nastupala mladež Zrinskih kadeta iz keresturske osnovne škole. Drugi dio konferencije nastavljen je s predstavljanjem projekta: Načelnik Donje Dubrave Marijan Varga prikazao je tijek projekta u svojoj općini, a o njegovu značenju govorili su marcalipski gradonačelnik (nositelj projekta) dr. László Sütő i mlinarački načelnik Mlinaraca Stjepan Vuk. Dubravka Horvat, profesionalni stručnjak u projektu, predočila je izdavačku literaturu – radnu bilježnicu, bojanke te radnu kartu.

Svi se partneri projekta nadaju nastavka suradnje.

Beta

BUDIMPEŠTA – Mise na hrvatskom jeziku u crkvi Svetoga Mihovila u Vackoj ulici bit će 19. i 25. prosinca, s početkom u 17 sati.

PEČUH – Mjesečne mise na hrvatskom jeziku u Pečuhu (u kertvaroškoj crkvi Svete Elizabete – Szent Erzsébet Plébánia) jesu: 12. prosinca u 16 sati. Nakon mise: koncert adventskih pjesama; 26. prosinca u 16 sati – božićna sveta misa.

ŠIKLOŠ – U tamošnjoj je crkvi 13. studenoga služena misa u povodu Martinja. Misu na hrvatskom jeziku služio je velečasni Franjo Pavleković uz pratnju đakona Gabrijela Barića.

Lenka Orlicka iz Čunova, „Glas Gradišća” u 2010. ljetu

„Jako sam srićna i još uvijek teško mi je vjerovati da sam osvojila prvo mjesto!”

„Zovem se Lenka Orlicka, imam 19 ljet, studiram na Slovačkom fakultetu medicinsku kemiju. Dolazim iz maloga sela u Slovačkoj, koje se zove Čunovo. U blizini, u Hrvatskom Jandrofu imam bend u kom pjevam otprilike jedno ljet. Inače pjevam i u Bratislavi, u „All for music agency” i nastupamo klavirom u poznati slovački klubovi. Što se tiče glazbe, volim džez i prave balkanske pjesme. Uz to volim morje, sunce, dobre muzičare. Što ne volim, to je glupost ljudi i laž” – to je sve rekla o sebi pri predstavljanju ovoljetna pobjednica Glasa Gradišća, u Hrvatskom Židanu. Lenka Orlicka uz titulu „Glas Gradišća”, kako je rekao pred kratkim organizator GG-a Rajmund Filipović, dobit će više mogućnosti da se predstavlja pred gradišćanskom publikom, npr. na Hrvatskom balu u Sambotelu i omladinskom taboru.

Razgovarala: Timea Horvat

U povijesti Glasa Gradišća prvi put se je zgodalo da je pobjednica jedna Hrvatice iz Slovačke ka ne samo jači nego i govori po hrvatski. Danas si pjevala Severininu jačku „Tvoja prva djevojka”. Zašto je pao tvoj izbor upravo na ovu jačku?

– Meni je baš u srcu ova pjesma, a mi ju sviramo i s mojim bendom. Kad sam prvi put čula hrvatske pjesme, ova mi je bila prva i najbolja. Stvarno mi se jako vidi tekst, a i glazba je super. Ima malo rocka u njoj, na što se ljudi znaju zabavljati. Meni je to baš super!

Moram reći da ritam tvoje dinamične pjesme je uhvatila i publika i cijelo vrijeme dokle si jačila, aplauz te prati. Koliko je važno po tebi da si izvodjač najde pravu pjesmu?

– Izabrala sam pjesmu ka mi je izgledala malo energičnija i ja sam to tumačila kako nek morem. Ja znam da nimam super glas, ali htela sam pokazati ljudem da glazba je u tom da se zabavljaju na moju izvedbu i da imaju iza toga pravi show. I to mi je bilo najvažnije u ovoj prilici.

S kakovimi ćuti si danas došla u Hrvatski Židan?

– Došla sam s roditelji, ocem i majkom, pak onda je došao i moj prijatelj. Uza to imala sam brigu da se moram učiti jer utorak imam ispit u školi. Cijeli tajedan mi je bio malo naporan zbog te učnje. Nisam znala hoću li dobiti nešto ali neću, došla sam zbog zabave i ljudi. Puno ih je bilo tu koga još nisam vidila, nisam poznavala. Živim u Čunovu i mi nimamo toliko prilike da se najdemo kot vi u Ugarskoj ili u Austriji, pak tako sam mislila da ću se isprobati na ovom naticanju. Ovo mi je bilo prvi put da sam diozimala na Glasu Gradišća, ali lani na Danu mladine pred velikom publikom sam skupa sa svojim bendom jur nastupala u Hrvatskom Jandrofu. Sviramo i na različiti zabava, kiritofi, ali ovakova prilika mi je bila prva.

Ako bi danas ti sidila u žiriju, koja bi bila pjevačica ili pjevač tvojemu srcu najdraži ali najdraža?

– Mislim da svi su bili super i da je bilo mnogo dobrih produkcijov i super pjevačic. Najbolje mi se je vidila Kristina Kuzmić. Ona je prije mene nastupala, i morem reći da ona mi je super osoba. Svim je zaželjila najbolje, odličan glas ima, a polag toga bila mi je najbolja prijateljica ove dane.

Koje su bile emocije kad su izustili tvoje ime za pobjednicu Glasa Gradišća?

– Nisam to očekivala, nisam. To je istina, ali jako sam srićna i još uvijek teško mi je vjerovati da sam osvojila prvo mjesto. Srićna sam!

Što za tebe znači pjevanje u svakidašnjem životu?

– Pjevanje za mene znači sve. Cijeli život. Mislim da preko pjevanja i preko glazbe more vandati človik svakakove emocije, i more pokazati sve. Bol, strah, sriću, sve što želji. Ako netko ima za to talentiranost, grih bi bio da se to ne pokaže ljudem. Meni je muzika u srcu! U svakoj situaciji života to mi je bilo uvijek na prvom mjestu, kot nešto neobično.

Da li je današnji tvoj uspjeh neka moti-

vacija za budućnost da se ozbiljnije začmeš baviti glazbom i pjevanjem?

– Da, dobro bi bilo ozbiljno se baviti glazbom. Ja inače studiram na faksu kemiju, pak mislim da to nikakove veze nima s tom. Kot divojka sam začela pjevati i svirati med Čunovskimi bečari, to je duralo deset ljet, a sad sam u tom jandrofskom bendu, i mislim da i dalje se hoću baviti muzikom i da željimo biti dobri i da ćemo uživati i nadalje u glazbi i svirki.

Mate Šinković Zimsko veselje

Snig sad padje
tiho, laglje,
pod puni se
belo je vse.
Dica viču,
rado kriču,
sanke najper
z briga hajder!
Doli fuzat,
drhtat, luzat,
bukte z sniga
brcat v biga.
Ruljat deda
z sniga z leda,
smrzle curke
prebost Turke.
V snigi valjat,
vse podrapat,
ložit oganj,
uz vrbov panj.
Oganj puhat,
ruke hukat,
borno drivo
to božično –
ono skončat
cukor nošat.
Vo su šale
dice male,
radost zimske,
od vse dice.

Foto: Erika Sigečan Kuštra

„Hrvatske tkanine u Podravini“

Izložba „Hrvatske tkanine u Podravini“ otvorena je u Pečuškome muzeju Dom 6. studenoga. Izložbu je otvorila Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, a počasni je gost otvorenja bio Mihály Máyer, pečuški biskup. Programu su sudjelovali Ženski zbor „Korjeni“ iz Martinaca i KUD „Drava“ iz Lukovišća.

Izložba je ostvarena suradnjom svećenika martinačke i lukoviške župe Josipa Augustina Darnaia, KUD-a „Drava“ i KUD-a „Martince“, na čijem su čelu Margit Esze i Levente Varnai.

Izvedena je pri tome koreografija KUD-a „Drava“ „Molba za kišu“ s pjesmama i plesovima. Izložbe predstavlja podravske običaje, tkanine i starinske alate.

CHALLENGING CAREER OPPORTUNITY
AT AN INTERNATIONAL NATURAL GAS PROVIDER

FRONT OFFICE & TEAM ASSISTANT (Budapest)

For supporting the company's dynamic growth and ensuring an appropriate office environment for the business in Hungary, we are looking for a qualified Front Office & Team Assistant to be based in Budapest.

You are our ideal candidate if you have:

At least high school qualification – college or university degree specialised in languages or commercial matters would be an advantage, Practical experience in energy industry is an advantage, Native Hungarian; excellent Croatian, very good English language skills would be necessary, German would be advantageous Professional IT skills are essential, Excellent communication capabilities, Dynamic and friendly personality, Team spirit and starter type attitude, Ability to work independently and under pressure, Reliable, discreet, open-minded personality.

Your tasks will be:

Take responsibility for all front office- and reception related matters and the administrative support of the company, Answer and distribute incoming and outgoing phone calls as well as take and relay messages within the official opening hours, Assist in appointed administrative activities in line with company growth in the South-East European market (with focus on the Croatian market) Welcome and take care of guests and colleagues, Support the whole team (sales, logistics, finance and administration) in organising their time schedule, travel, bookings, and other administrative- or project based work, Provide administrative service to the General Manager, Represent the company professionally in relation to external contacts (on the phone and personally).

What we offer:

A challenging, interesting job in a multinational and multicultural environment with responsibility and possibility to develop skills and abilities, Good career development opportunity for a young and talented professional.

If our offer has raised your interest, please do not hesitate to send your application in English and Hungarian indicating the reference number 340_380TA within, to the following address:

Kienbaum Executive Consultants Kft.
H-1062 Budapest
Andrássy út 100.
Fax: +36 1 267 09 43
krisztina.kiss@kienbaum.de

CHALLENGING CAREER OPPORTUNITY AT AN INTERNATIONAL NATURAL GAS PROVIDER

BACK OFFICE SALES SPECIALIST (Budapest)

For supporting the company's dynamic growth and ensuring appropriate in-house sales activities in the fields of customer acquisition, support and administration in Hungary, we are looking for a qualified Back Office Sales Specialist to be based in Budapest.

You are our ideal candidate if you have:

University or college degree specialised in commercial matters or IT, Native Hungarian; excellent Croatian and very good English language skills are necessary; German would be advantageous, Practical experience in energy industry is an advantage, Knowledge of an IT software or database (strong computer literacy), Excellent communication skills, Customer- and service orientation, Accurate and detailed working approach mixed with flexibility, Adherence to schedules and good time management, Team working abilities with abilities to work independently and proactively.

Your tasks will be:

Responsible for performing in-house sales activities in support and administration for natural gas products and services, Enter and maintain data in relevant IT systems, Support contract management: contract execution, adjustments, extension and analysis (price and margin development, volume consumption etc.), Build up, calculate and transmit periodical data to third parties and authorities, Keep contacts to different departments of the company, Suggest and in case implement improvements to different processes, Support the assessment of the balance settlement and documentation of transport and storage system, operators, and distribution companies for invoicing and post invoicing purposes.

What we offer:

A challenging, interesting job in a multinational and multicultural environment with responsibility and possibility to develop skills and abilities, Good career development opportunity for a young and talented professional, opportunity to move abroad on mid term.

If our offer has raised your interest, please do not hesitate to send your application in English and Hungarian indicating the reference number 340_380BOS within, to the following address:

Kienbaum Executive Consultants Kft.
H-1062 Budapest, Andrássy út 100.
Fax: +36 1 267 09 43
krisztina.kiss@kienbaum.de

Natječaj Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae za popunu radnoga mjestu voditelja ekonomata

Hrvatska državna samouprava raspisuje natječaj za popunu radnoga mjestu voditelja ekonomata Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae na određeno radno vrijeme (10 sati tjedno). Glavni zadaci voditelja ekonomata prema 17. § Odredbe Vlade (Ámr) br. 292/2009. (XII.19.). Plaća se određuje prema Zakonu o radu br. XXII. iz godine 1992. Poslije probnog roka od dva mjeseca sklapa se ugovor na neodređeno vrijeme.

Uvjeti:

- mađarsko državljanstvo
- nekažnjeno
- visokoškolska stručna sprema ekonomskoga smjera (ekonomski fakultet ili visoka škola za gospodarstvo i računovodstvo)
- radno iskustvo od tri godine na području računovodstva
- poznavanje proračunskoga gospodarstva
- diploma knjigovođe bilancista.

Prednosti:

- iskustvo u proračunu
- iskustvo u pisanju natječaja
- znanje hrvatskoga jezika.

Molba mora sadržavati:

- životopis s posebnim osvrtom na stručno iskustvo
- presliku diplome o stručnoj spreml
- izjavu o korištenju osobnih podataka
- uvjerenje o nekažnjavanju ne starije od tri mjeseca.

Podrobne informacije možete dobiti na web-stranici: www.horvatok.hu.

Rok za podnošenje prijava: 5. siječnja 2011. Molbe predane na vrijeme bit će procijenjene u roku deset dana od isteka roka za podnošenje prijava. Radno mjesto popunjava se od 16. siječnja 2011. Prijave na natječaj molimo dostaviti na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24) s naznakom na omotnici: „natječaj za voditelja računovodstva HKAŠ”

KERESTUR, KURŠANEC – Povodom 346. obljetnice pogibije Nikole Zrinskog, hrvatskog bana, vojskovođe i pjesnika, tragično stradalog u lovu u Kuršanečkom lugu, priređena je svečanost 18. studenoga. Istoga je dana svečano predana mala Utvrda „Novi Zrin” u Donjoj Dubravi, u dječjem vrtiću, koja je ostvarena u okviru Projekta „Zelena misao i tradicije”.

DRAŠKOVEC – Osnovna škola već nekoliko godina zaredom u Mjesecu hrvatske knjige organizira i provodi akciju „Poklonimo knjigu”. Cilj je ove akcije prikupiti što više knjiga koje će zatim pokloniti knjižnicama mađarskih škola koje su uključene u IPA prekogranični program suradnje pod nazivom „Tragovima Zrinskih”.

Predana 94 projektna prijedloga

Ukupno 94 projektna prijedloga je dostavljeno u okviru drugog poziva u sklopu IPA prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska; 75 su predali mađarski glavni korisnici, a 19 projekata u svojstvu Glavnog korisnika dostavile su organizacije s hrvatske strane granice.

Dugoročni cilj IPA prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska podupiranje je razvoja temeljenog na znanju te unapređenje kulture nastale na osnovi izgradnje čvrstih društveno-gospodarskih veza između dviju strana u pograničnom području, te podupiranje uspješnog upravljanja prirodnim i kulturnim naslijeđem.

Unutar Prvog poziva Programa provodi se 42 projekta, kojima je dodijeljeno ukupno 12,3 milijuna eura sredstava EU-a. Drugi poziv na podnošenje projektnih prijedloga, otvorenog tipa s jednim krugom natječaja, objavljen je u ljeto 2010. Unutar tri mjeseca, koliko je Poziv bio otvoren, pristigla su 94 projektna prijedloga.

Područje aktivnosti za koje je pokazan najveći interes jest „Međuljudske veze”, a slijede ga „Projekti prekograničnog obrazovanja, usavršavanja i razmjene” te „Pronalaženje prekograničnih poslovnih partnera”.

U okviru ovog poziva na podnošenje projektnih prijedloga na raspolaganju je ukupno 11,07 milijuna eura.

Za dodjelu sredstava prihvatljive su neprofitne organizacije iz pograničnih županija s obje strane mađarsko-hrvatske granice (s mađarske strane Zala, Šomod i Baranja; a na hrvatskoj strani Međimurska, Koprivničko-križevačka, Virovitičko-podravska, Osječko-baranjska te Varaždinska, Bjelovarsko-bilogorska, Požeško-slavonska i Vukovarsko-srijemska županija kao tzv. pridružene regije koje u okviru programa mogu sudjelovati s najviše 20 posto).

Kako bi se osigurao neposredan prekogranični učinak projekata, svaki se projekt provodi uz aktivno sudjelovanje i blisku suradnju mađarskih i hrvatskih partnera te financiranje s obje strane granice.

„Sveta Kata – snig (snijeg) za vrata”

Blagdan Svete Kate slavi se 25. studenoga. Sveta Kata zaštitnica je mnogih manjih i većih naselja, tako i našega šokačko-hrvatskoga selca Katolja. Uoči toga blagdana Hrvatska manjinska samouprava sela priredila je svojim žiteljima i njihovim gostima bogat program. Okupilo se i mlado i staro da

bi na dostojan način proslavili kermez (crkveni god) svoga sela. Popodne od 16.30 održala se misa na hrvatskom jeziku koju je predvodio mohački svećenik Norbert Nagy, a pjevao je ženski pjevački zbor iz Vršende. Nakon mise, od 18 sati, slijedio je svečani kulturni program u kojem je sudjelovalo više izvođača: plesači iz Katolja, ženski pjevački zbor iz Vršende i KUD Tanac u pratnji Orkestra Vizin. Gledatelji su mogli uživati u pjesmama i plesovima bogate hrvatske folklorne baštine iz Hrvatske i Mađarske (slavonski, bunjevački, šokački i bošnjački plesovi i pjesme), a i u nekoliko makedonskih plesova. Nakon programa i večere za izvođače programa slijedio je bal uza svirku Orkestra Vizin sve do kasnih sati.

Vesna Velin

BOŽIĆNI KONCERT

17. prosinca 2010.

U CRKVI SAMOSTANA SV. FRANJE ASIŠKOG U MIŠLJENU

17.00 Sveta misa
Misu predvodi
mons. dr. Franjo Komarica,
biskup banjolučki

Sudjeluju:
Ženski pjevački zbor „August Šenoa”

Poslije mise koncert pjevačkog zhora „Korjeni” iz Martinca

19.30 Zabavni program u Mišljenu
Športska dvorana (Mišljen, Alkotmány tér 55.)

Sudjeluju:
KUD „Marica” iz Salante
Pjevački zbor iz Harkanja
KUD „Ladislav Matušek” iz Kujinja
Orkestar Štrabanci iz Koljnofa

ULAZ JE BESPLATAN!
Svakoga rado očekujemo!

ORGANIZATORI: HRVATSKI KLUB I UDRUGA AUGUST ŠENOA • GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE U PECUHU
UDRUGA BARANJSKIH HRVATA • HRVATSKE MANJINSKE SAMOUPRAVE PECUSKE MIKROREGIJE